

Luleå 2014-10-28

Mark- och miljödomstolen
mmd.umea@dom.se

Yttrande i mål M-1131-14

Bedömning av bergen Kolju och Leveävaaras naturvärde

Länsstyrelsen påvisar i sitt yttrande att ”det inte är möjligt att avgöra om den avgränsning av naturvärden som har redovisats i miljökonsekvensbeskrivningen är korrekt.” Länsstyrelsen grundar sitt påstående utifrån att miljökonsekvensbeskrivningens avgränsade område på bergen Kolju och Leveävaara inte täcker in artfynd inrapporterade till artdataportalen som indikerar på höga naturvärden i form av gammal skyddsvärd skog på berget Kolju. Samtidigt skriver OX2 i sitt bemötande under punkt 4.1.4 att området på berget Kolju utgörs av yngre produktionsskog. Naturskyddsföreningens inventering (se bilaga 1) visar att Kolju utgörs av gles gammal tallskog med hållmarker. Några tallar bedöms vara över 300 år gamla. Fler rödlistade arter påträffades på berget Kolju än på berget Leveävaara. På Leveävaara observerades en art av kategorin sårbar (VU) och sex av kategorin missgynnade (NT), medan på Kolju påträffades två arter av kategorin sårbar (VU) och tolv arter av kategorin missgynnade (NT). Utifrån dessa fynd bedömer Naturskyddsföreningen att berget Kolju har minst lika högt naturvärde som berget Leveävaara och att miljökonsekvensbeskrivningens nuvarande avgränsning av naturvärdesområde klass 1 behöver revideras. Bilaga 2 markerar artfynden tillsammans med föreslagna placerade verk och Miljökonsekvensbeskrivningens utpekade naturvärdesområde klass 1. Kartan visar tydligt att den föreslagna placeringen av ett verk på Kolju inte ligger i en yngre produktionsskog utan mitt i ett område med artfynd som indikerar höga naturvärden. Den yngre produktionsskog OX2 hänvisar till borde rimligtvis gälla områdena i sänkan mellan bergen. OX2 hänvisar till att området på bergen Kolju och Leveävaara har blivit värderat som riksintresse för vindbruk av energimyndigheten. Detta stämmer inte med den information som energimyndigheten publicerat i sin senaste uppdatering 2012. Avgränsningen av området för riksintresse för vindbruk finns redovisad i bilaga 3.

Buffertzonen på 1 km till Rissavaara och Tunturits naturreservat

Länsstyrelsen menar i sitt yttrande att det inte har framkommit skäl som talar för att OX2:s planerade verksamhet inte skulle vara förenligt med syftet till reservatens bildande. I Naturskyddsföreningen i Norrbottens överklagan framgår att ett av skälen bakom bildandet av reservaten är rekreation i form av friluftsliv och turism. För att inte hota upplevelsevärdet för naturreservatsbesökare bedömer Naturskyddsföreningen i Norrbotten att ett avstånd på minst 1 km är nödvändigt från reservaten till vindkraftverken. Nedisning och risk för iskast bedöms vara den mest påtagliga säkerhetsrisken främst i kallt klimat på högre höjd (Ronsten, 2004). För att trygga människor som vistas i reservatet bör verksamheten begränsas med en säkerhetszon på minst en 1 km radie till reservatens gränser i motsats till föreslagna 250 m. Ett vindkraftverk med dimensioner som OX2:s vindkraftpark i Maevara ger ett säkerhetsavstånd på grund av iskast på 356 m (se bilaga 5). I bifogad karta (se bilaga 4) framkommer att samtliga vindkraftverk placerade emellan de två reservaten ligger inom en radie på 1 km från naturreservatens gränser.

Säkerhetszonen kan även jämföras med avståndet på 800 m till bebyggelse som energimyndigheten har i sin klassning av områden för vindkraft av riksintresse.

Referenser

Ronsten, G. "Svenska erfarenheter av vindkraft i kallt klimat nedisning, iskast och avisning." *Elforsk rapport 4* (2004): 13.

**Ida Jansson, kontaktperson i ärendet
Remissgruppen vindkraftansökningar
Naturskyddsföreningen i Norrbottens län**

**Lars Andersson, ordförande
Naturskyddsföreningen i Norrbottens län**

Bilaga 1

Inventering av bergen Kolju och Leveävaara

Utförd av Naturskyddsföreningen i Norrbotten

Beskrivning av områdets naturvärden

Nedre delar och norr om Leveävaara består av hyggen med fröträd därefter vidtar block och hållmarker med tallskog och med flera mycket gamla tallar, en del är också hålträd. Ovanför hållmarkerna är skogen mer produktiv med ljung, lingon och blåbär i fältskiktet. Här växer även gran och björk i trädskiktet. Grova lågor av tall och gran förekommer så även en del torrakor. I sänkan mellan Leveävaara och Kolju är skogen mer påverkad och en del gamla hyggen förekommer. På Kolju dominerar tallskogen men den är ganska gles, framför allt på toppkrönet där hållarna sticker fram ur det tunna jordtäcket. Några av tallarna torde vara minst trehundra år gamla. I den skarpa sydvästra sluttningen är det vidträckta blockmarker.

Figur 1. Hållmarkskog och skog på tunt jordtäckte på Kolju.

Figur 2. De röda punkterna visar artfynden på Leveävaara och Kolju

Artfynd på Leveävaara

Sårbara (VU)

Gräddporing

Missgynnade (NT)

Gammelgransskål, gulporing, rosenticka, ullticka, violmussling, och knottrig blåslav

Artfynd på Kolju

Sårbara (VU)

Fläckporing och gräddporing

Missgynnade (NT)

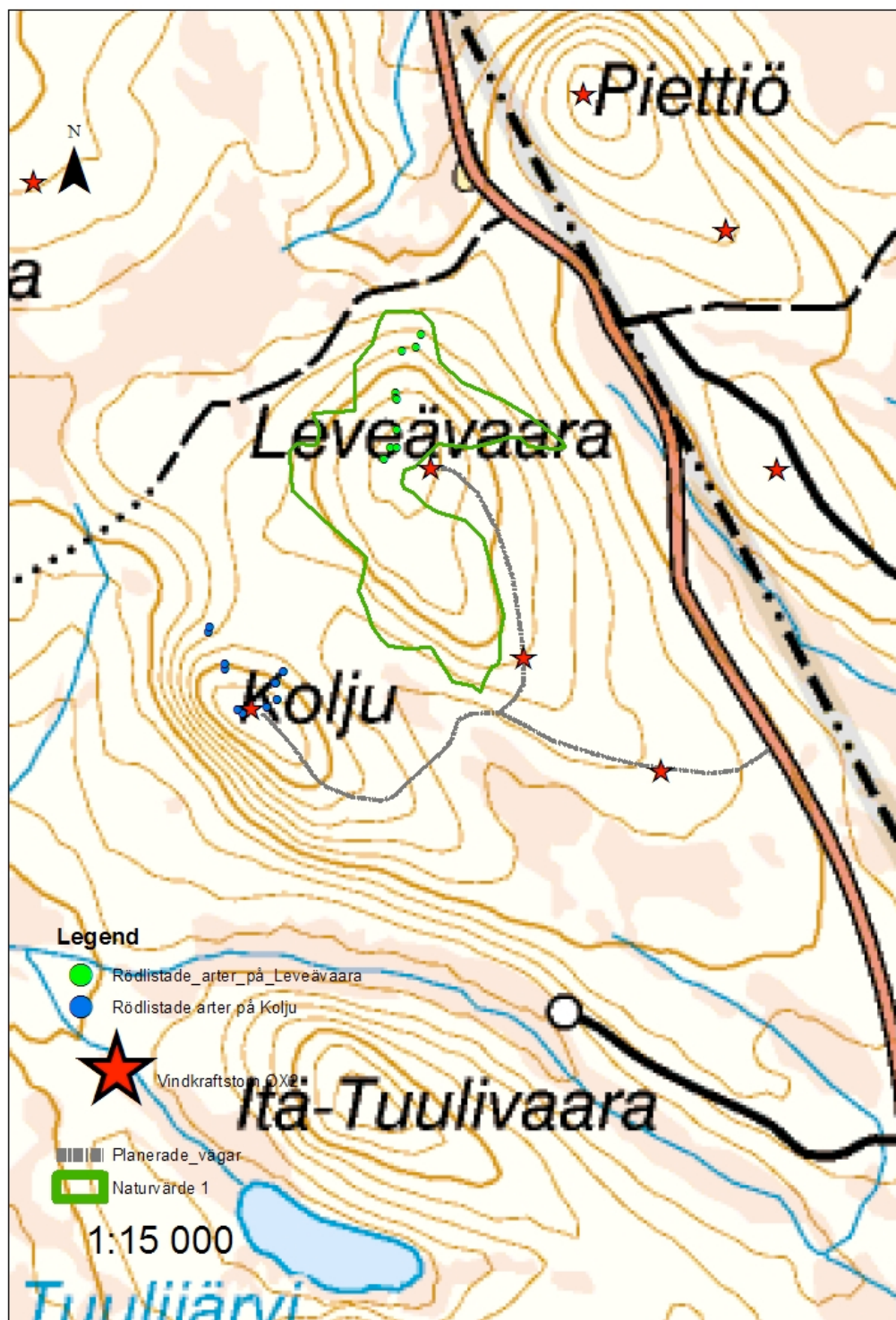
Gammelgransskål, granticka, gränsticka, gulporing, nordtagging, rosenticka, ullticka, violmussling, vitplätt, dvärgbägarlav, garnlav och knottrig blåslav

Signalarter och övriga arter

Vedticka

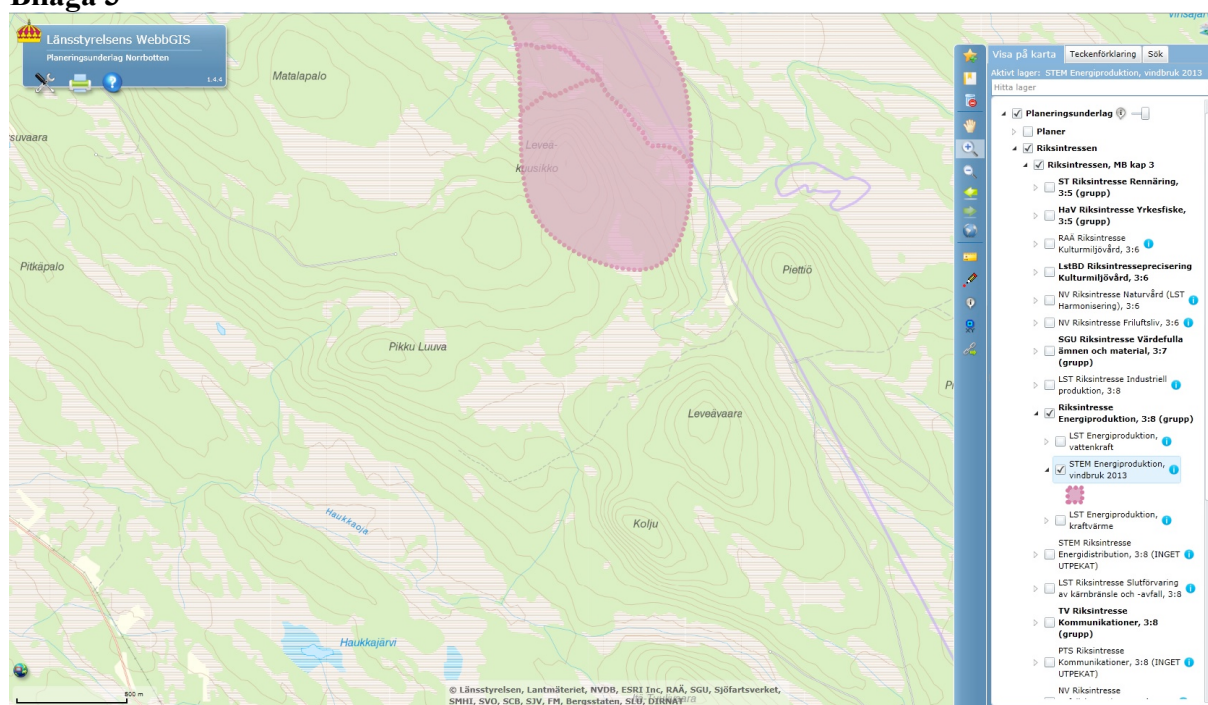
Bilaga 2

Karta med artfynd ur naturskyddsföreningens inventering på bergen Kolju och Leveävaara, avgränsningen för naturvärdesområde klass 1 och föreslagen placering på vindkraft verk

Figur 3 Kartan visar tydligt hur vindkraftverket på Kolju är placerat mitt i ett område av hållmarker med flera artfynd.

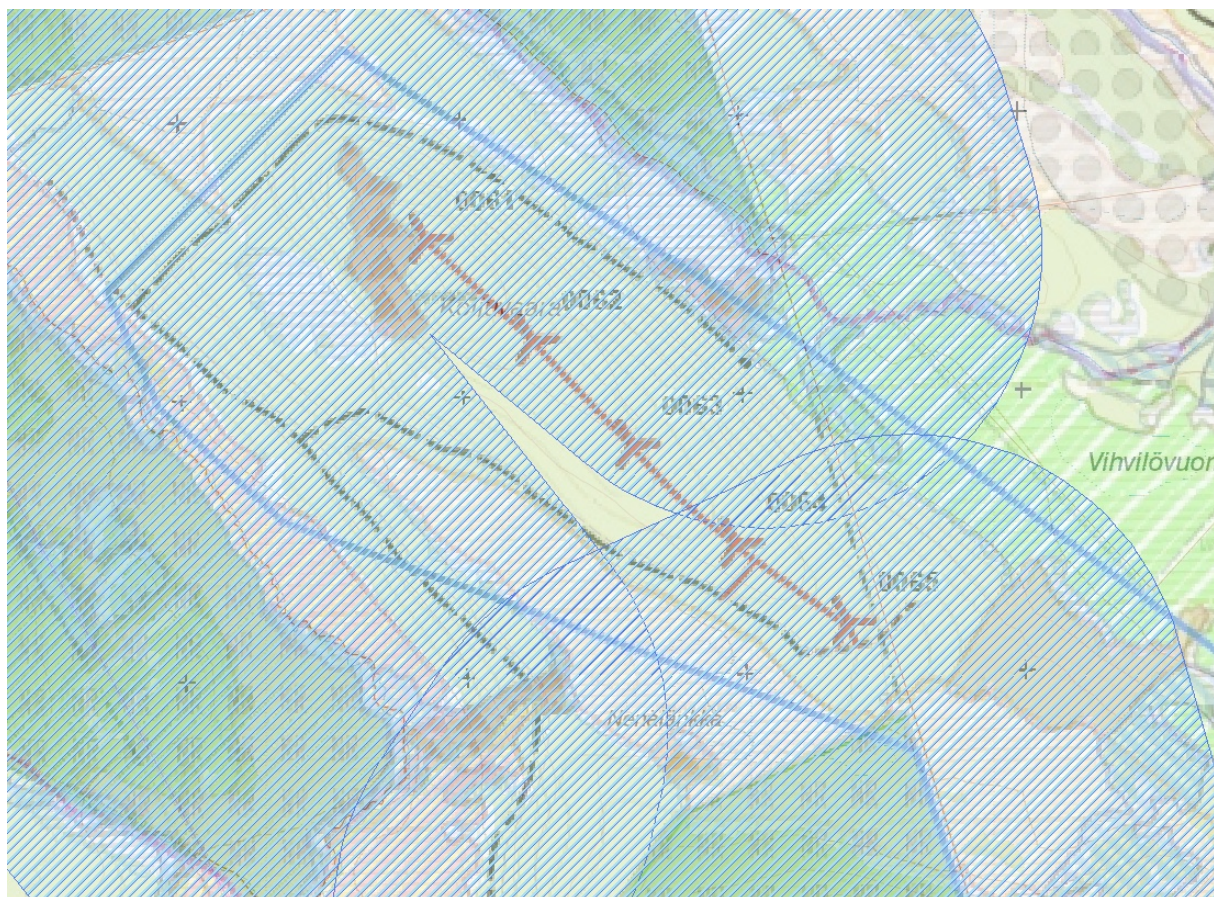
Bilaga 3

Figur 4 Utbredning av område av riksintresse för vindbruk. Karta hämtad från www.vindlov.se

Bilaga 4

Karta som visar hur föreslagen placering av verken ligger i buffertzonen på 1 km

Figur 5 Buffertområde på 1 km:s radie från naturreservaten samt tänkt placering vindkraftverk

Säkerhetsavstånd för iskast kan beräknas utifrån en förenklad formel enligt (Ronsten, 2004)

$$\text{Säkerhetsavstånd} = (\text{Navhöjd} + \text{Rotorbladsdiameter}) \times 1.5$$

Ett exempel med en navhöjd på 120 m och rotorbladsdiameter på 117 m ger ett säkerhetsavstånd på 356 m.